

Les 24 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord צָבַע tsáva of tzáva [pa'al] Verven, kleuren (to paint).

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd *	Persoon
Ik (m)	צוֹבַע tzove'a	צָבַעְתִּי tzávatie	אֶצְבַּע ètzba	אֲנִי
Ik (v)	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעְתִּי tzávatie	אֶצְבַּע ètzba	אֲנִי
Jij (m)	צוֹבַע tzove'a	צָבַעְתָּ tzávata	תִּצְבַּע titzba	אַתָּה
Jij (v)	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעְתְּ tzávat	תִּצְבַּעִי titz'bie	אַתְּ
Hij	צוֹבַע tzove'a	צָבַע tzáva	יִצְבַּע yitzba	הוּא
Zij	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעָה tzav'áh	תִּצְבַּע titzba	הִיא
Wij (m)	צוֹבְעִים tzov'iem	צָבַעְנוּ tzávanoe	נִצְבַּע nitzba	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבַעְנוּ tzávanoe	נִצְבַּע nitzba	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	צוֹבְעִים tzov'iem	צָבַעְתֶּם tz'evatem	תִּצְבַּעוּ titzb'oe	אַתֶּם
Jullie (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבַעְתֶּן tz'evaten	תִּצְבַּעוּ titzb'oe	אַתֶּן
Zij (m)	צוֹבְעִים tzov'iem	צָבְעוּ tzáv'oe	יִצְבַּעוּ yitzb'oe	הֵם
Zij (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבְעוּ tzáv'oe	יִצְבַּעוּ yitzb'oe	הֵן

Gebiedende wijs: m: צָבַע tz'eva, v: צָבַעִי tziv'ie, meervoud: צָבְעוּ tziv'oe, infinitief: לְצַבּוֹעַ litzbo

* Vanwaar die verharding van de ב tot een ם? Dat heeft niets met de vervoeging van het werkwoord te maken, maar met de situatie dat hij aan het begin van een lettergreep staat. Zie [les 05](#), Dagesh.

Opdracht 2: Geef de vertaling en de uitspraak

Hij verft een huis goudkleurig	הוא צוֹבַע בַּיִת זָהוּב	hoe tzove'a bayit záhov
De schilder is kleurenblind	הַצַּיִר (הַצָּבַע) הוא עִוִּיר צָבְעִי	hatzayár (hatzabá) hoe iwer tz'evá'iem
Ik verfde een huis groen	צָבַעְתִּי בַּיִת יָרוֹק	tzávatie bayit yároq
Het stoplicht is rood, oranje en groen	הַרְמָזוֹר אָדוּם, כָּתוּם וְיָרוֹק	haramzor ádom, kátom w'eyároq
Wortelen zijn oranje	גֶּזֶר (גְּזָרִים) כָּתוּם (כְּתוּמִים)	gèzèr (g'ezáriem) katom (k'etoemiem)
Twee gele appels	שְׁנֵי תַפּוּחִים צְהוּבִים	sh'ene tapoechiam tz'ehoebiem
De bruine man in het Witte Huis	הַאִישׁ הַחֹם בְּבַיִת הַלָּבָן	ha'ish hachoom b'evet halávan
אֲנִי שׁוֹתֶה/שׁוֹתֶה תֵּה יָרוֹק		anie shotèh/shotáh teh yároq Ik (m, v) drink groene thee
היא אוֹהֶבֶת יַיִן אָדוּם		hie ohèvèt yayin ádom Zij houdt van rode wijn

Les 26 – Vragende voornaamwoorden - 1

Het oude Hebreeuws kent geen vraagteken. In plaats daarvan gebruikte men het vragend voorzetsel (h^a), dat vast geschreven werd aan het woord waarover men vroeg. Het lijkt op het lidwoord ה ha, maar is korter. Zie 2 Samuel 18:32a, waar David naar zijn zoon Absalom vraagt:

הַשְּׁלוֹם {h^ashalom}, vertaald met 'is het wel met ...'. Nog een voorbeeld: הַזֶּה {h^azèh}, Is dit?

- Voor een shewa-klank wordt dit ה, b.v. הַמָּאֵד {ham^eod}, is het veel?
 - Voor een keelklank zonder qamets (lange a) wordt het ה, b.v. הַאֲתָה {ha'attáh}, bent u ...?
 - Voor een keelklank met qamets (lange a) wordt het ה, b.v. הַחֲזָק {hècházáq}, is het sterk?
- Keelklanken zijn de letters א, ה, ח, ע.

Een vragende zin begint vaak met het woord אִם {iem} of הֲאִם {ha'iem}, dat je zou kunnen vertalen (als dat nodig is) met 'als' of 'indien'.

Vragende voornaamwoorden beginnen gewoonlijk de zin.

Wie? מִי mie vraagt naar personen.

Wat? מַה mah vraagt naar zaken.

Soms wordt dit מָה {máh}, met name voor א en ר; voor ע en נ staat er gewoonlijk מַה {mèh}.

Het kan met een koppelstreep (maqgef) worden verbonden met het volgende woord, waarbij de eerste letter (zo mogelijk) een dagesh (stip) krijgt.

Het kan worden gebruikt als uitroep: מַה Wat!

מַה גָּדוֹל! mah gádol Wat groot!

מַה טוֹב! mah tov Wat goed!

מה־זֶה?	mah zèh?	Wat toch wel?; wat is dat?
מה שְׁלוֹמְךָ?	mah shlomchá?	Hoe gaat het met u? Hoe maakt u het? (tot een man)
מה שְׁלוֹמֶךָ?	mah shlomech?	Hoe gaat het met u? Hoe maakt u het? (tot een vrouw)

Letterlijk: 'Hoe is uw vrede?' of 'Hoe is uw welzijn?'

Vragende voornaamwoorden

אֵיךְ	ech; אֵיכָה	echáh	Hoe? <i>Echah is ook de benaming van het Bijbelboek Klaagliederen.</i>	
אֶפְשָׁר	èfshár		Misschien, mogelijk. <i>Wordt gebruikt aan het begin van een vraag.</i>	
לָמָּה	lámáh		Waarom? <i>Met lettervoorzetsel לְ</i>	
כַּמָּה	kammáh		Hoeveel?, enige, hoe(zeer)!	
בַּמָּה	bámáh, בַּמָּה	bámèh	Waarin?	
עַד־מָה	ad máh	עַד־מַה	ad mèh	Hoe lang? (tijd)
הֲלֹא	of הֲלוֹא	h ^a lo	Toch? Immers? Nietwaar?	
לְמִי	l ^e mie		Aan wie? Voor wie?	
		אֵיפֹה	efoh	Waar?
		אֵיפֹה יֵשׁ	efoh yesh	Waar is ..., waar vind ik...?
		הֵחֵן	hechán	Waar?
		שֶׁל מִי	shèl mie	Van wie?
		מֵתִי	mátay	Wanneer?

Woordenschat

עוֹלָם	olám (m)	Eeuwigheid (bijbels), wereld (hedendaags)
אָהַב	áhav (ww)	Liefhebben, houden van
אַהֲבָה	ah ^a váh (v)	Liefde; ook een <i>Israëliisch merk Dode Zee cosmetica.</i>
אֵת	èt	<i>Aanduiding van een lijdend voorwerp; niet vertalen. Zie les 46.</i>
כָּל, כֹּל	kol	Al, alle, iedere, geheel
הַכּוֹל	hakol	Alles
שְׁלוֹם	sháлом (m)	Vrede, welzijn
חֲזָק	cházáq (bn)	Sterk, krachtig
סָבָא, סָבָא, סָבָא	sáv, sáva, sabá	Grootvader, oude man
כִּמַּט	kimat (bw)	Bijna
לֹא	lo (bw)	Nee, niet, geen
כֵּן	ken (bw)	Ja, zo, oprecht, eerlijk

Opdracht 1: Geef de volledige vervoeging van het werkwoord אָהַב {áhav} Liefhebben (to love) (Daar kun je nooit genoeg van krijgen!).

Controleer jezelf met de website www.hebrew-verbs.co.il

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	אוֹהַבְתִּי אוֹהַבְתִּי ohèvèt	אוֹהַבְתִּי	אוֹהַב אוֹהַב ohav	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְאָהַב lè'èhov

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

Van wie is dit huis?

Wie is die vrouw?

Waar is het grote hotel?

Waar vind ik een stoel?

אָפֿשֵׁר הִיאַ בְּבֵית?

לְמִי הַסֵּפֶר הַזֶּה?

Opdracht 3: Beluister het kinderliedje *Mie ohev èt hashabat?* (Wie houdt er van de Shabbat?)

www.youtube.com/watch?v=lrHffg5YoiQ , www.youtube.com/watch?v=wO_KoHTv-FM of www.youtube.com/watch?v=gp6e-9vfYes

Volg daarbij onderstaande tekst, geef de uitspraak en de vertaling.

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

אִמָּה וְאָבָא

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

סַבְתָּה וְסַבָּה

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

אֲנִי, אֶתָּה וְאֶתָּךְ

כָּל הָעוֹלָם כְּמַעַט

לְמָה לֹא כָּל יוֹם שַׁבָּת

כָּל יוֹם שַׁבָּת



Bronnen: *Teach Yourself Biblical Hebrew*, prof. R.K. Harrison; *Leerboek der Hebreeuwsche Taal*, rabbijn S. Ph de Vries; *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, Nat-Lettinga; *Milon*; infonu.nl.
Zie ook: [Woordenlijst Les 50](#).